

UCHWAŁA Nr XXXVII/306/2014

Rady Gminy Bartoszyce

z dnia 24 stycznia 2014 r.

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na terenie Gminy Bartoszyce na lata 2014 -2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zmianami) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2013 r., poz. 124 z późn. zmianami), uchwała się, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bartoszyce.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wacław Kowalczyk

Załącznik do uchwały nr XXXVII/306/2014
Rady Gminy Bartoszyce
z dnia 24 stycznia 2014 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY BARTOSZYCE
NA LATA 2014-2016

WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016 został opracowany w oparciu o treść *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* oraz wytyczne *Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*.

Wskazana ustawa stanowi, iż prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów, wynikających z zażywania narkotyków oraz integracją osób od nich uzależnionych należy do zadań własnych gmin. Zgodnie z art. 10 ustawy zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

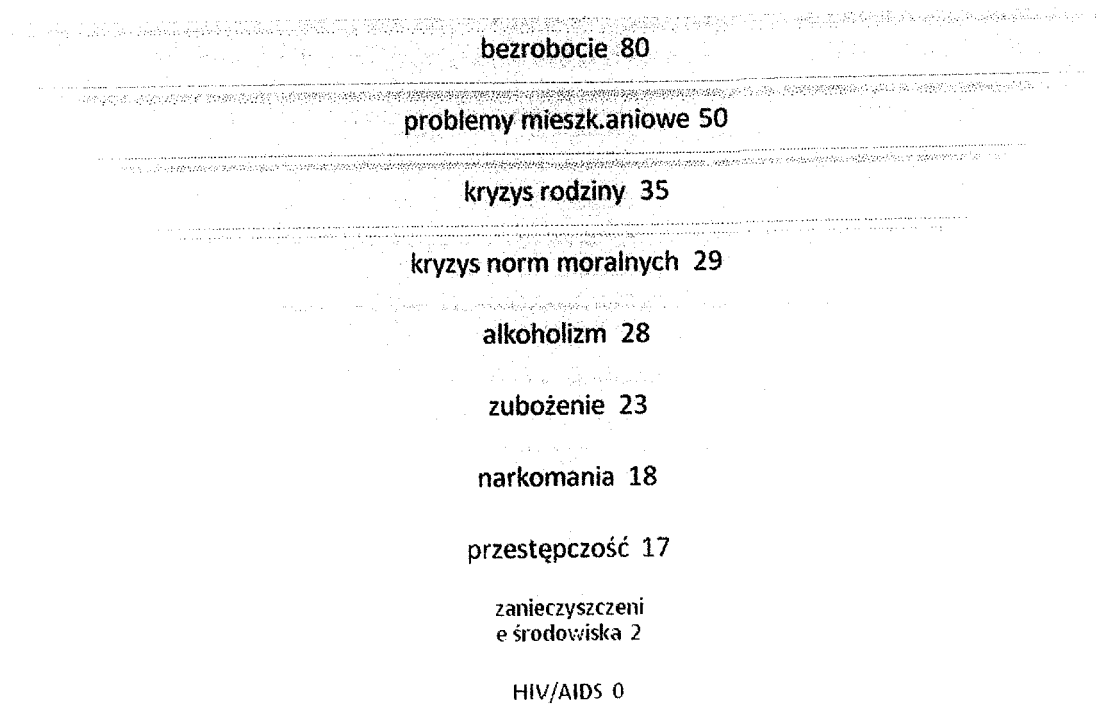
W nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na etapie wczesnego zapobiegania uzależnieniom, podział na poszczególne ich rodzaje nie ma uzasadnienia, albowiem mechanizmy i motywy po sięgania środki psychoaktywne są bardzo zbliżone. Ustawodawca rozdzielił jednak przeciwdziałanie alkoholizmowi i przeciwdziałanie narkomanii.

Niniejszy Program jest integralną częścią *Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bartoszyce do 2015 roku*, a kierunki działań są zgodne z *Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii i skorelowane z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*.

DIAGNOZA PROBLEMU

Lokalna diagnoza zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków została dokonana w oparciu o wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Bartoszyce oraz uczniów gminnych szkół. Mieszkańcy poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych w gminie, narkomanię usytuowali na stosunkowo odległym – siódmym miejscu.

**Diagram 1: Uszeregowanie problemów społecznych przez mieszkańców gminy,
z uwzględnieniem problemu narkomanii.**

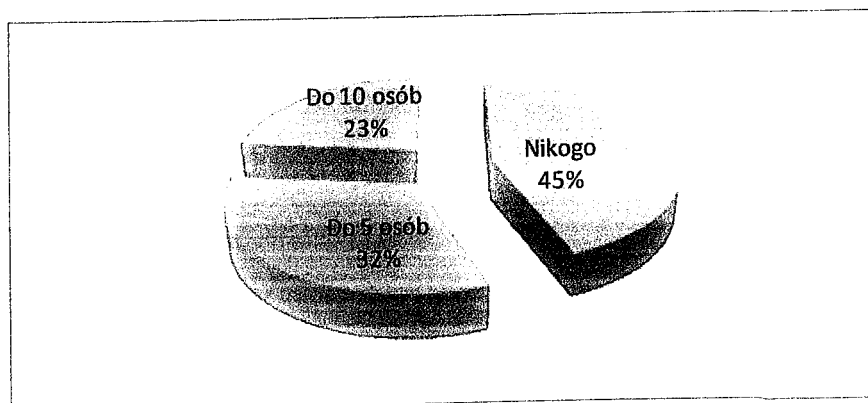
Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

1. Postawy wobec narkotyków dorosłych mieszkańców gminy

Pomimo, iż problem stosowania narkotyków dotyczy głównie ludzi młodych, warto poznać, jakie są postawy dorosłych wobec tej substancji psychoaktywnej.

Spośród badanych mieszkańców gminy niespełna połowa (45%) nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto używałby narkotyków – choć pozostali wskazują na znajomość od kilku do dziesięciu osób używających narkotyki.

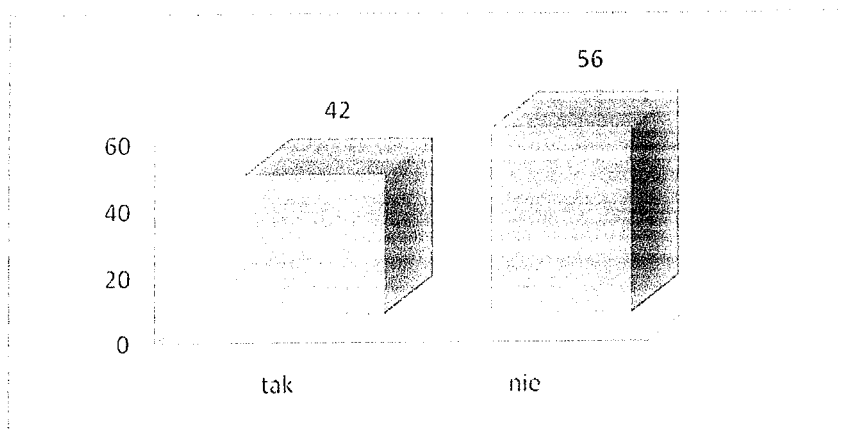
Wykres 1: Znajomość osób używających narkotyków w środowisku badanych (dane w procentach)

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

Część badanych osób posiada wiedzę na temat źródeł zaopatrywania się w narkotyki – 42% przebadanych dorosłych mieszkańców gminy wie gdzie i u kogo można je kupić. Część badanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 2: Czy wiesz gdzie i u kogo można kupić narkotyki (dane w procentach)

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

Mieszkańcy gminy są radykalni w zakresie poglądów dotyczących szkodliwości substancji zwanych dopalaczami. 100% badanych potwierdza że działanie tych produktów może być równie szkodliwe, co stosowanie narkotyków.

2. Stosowanie narkotyków przez młodzież szkolną

Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, przy czym trudno jest ustalić jakąkolwiek statystyczną prawidłowość odnośnie środowisk, które są „narkomanotwórcze”. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek – i dużych miast.¹ Nie bez wpływu na to zjawisko pozostaje sytuacja ogólnospołeczna w Polsce. Chaos w dziedzinie aksjologicznej, brak autorytetów i ideałów – a do tego bezrobocie, brak perspektyw, trudna sytuacja materialna wielu grup społecznych – są to zawsze czynniki sprzyjające narastaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce.

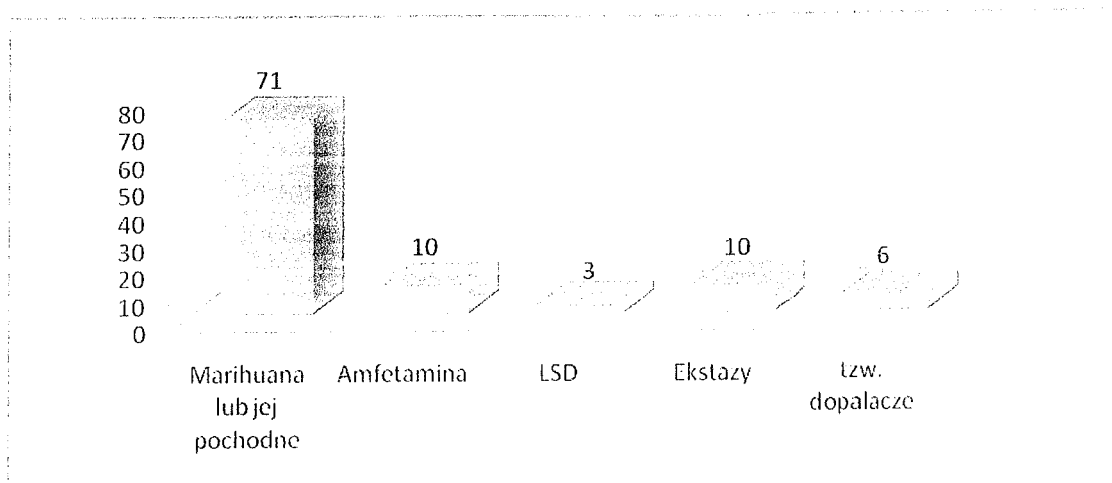
Młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem.²

Młodzi ludzie – uczniowie szkół w gminie – stosunkowo rzadko przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Spośród wszystkich badanych uczniów, średnio 9% uczniów przyznało, że miało kontakt z narkotykami.

¹ Węgrzecka-Giluiń J. ABC narkotyków. Remedium 2004, 7, s. 8-9

² Kwiatkowski P. Propozycja nowego narzędzia do badania postawy młodzieży wobec eksperymentowania z narkotykami, W: Deptuła M. (red.) Diagnostyka, profilaktyka, socjoterapia w teorii i praktyce pedagogicznej. Wyd. UKW, Bydgoszcz 2005, s. 64

Wykres 3: Najczęściej używane narkotyki (dane w procentach wyliczonych wobec uczniów deklarujących kontakt z narkotykami)

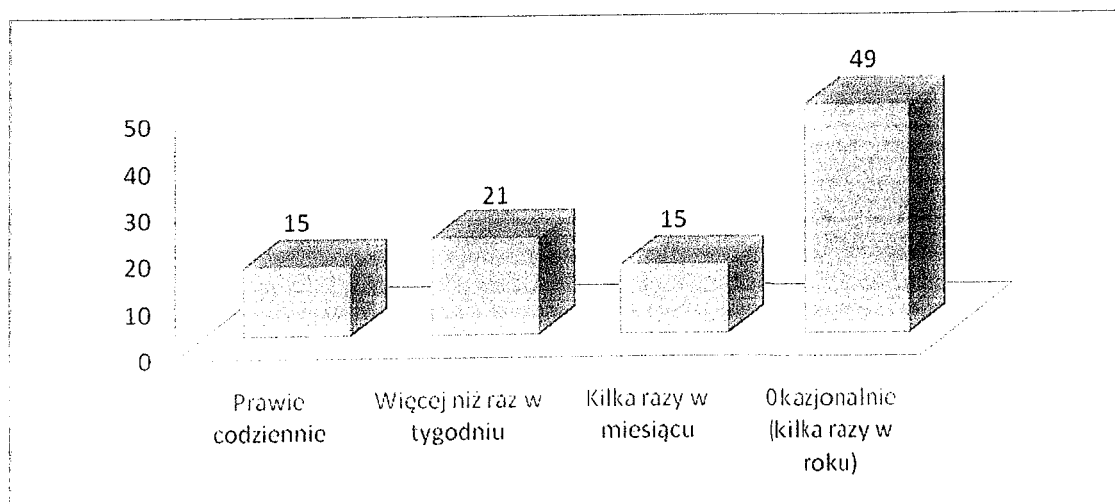
Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

Podobnie jak wśród polskiej młodzieży, w gminie Bartoszyce najpopularniejsza jest marihuana – do jej używania przyznaje się 71% uczniów deklarujących kontakt z narkotykami. W następnej kolejności uczniowie wymieniają ekstazy, amfetaminę, tzw. dopalacze i LSD.

Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są różnorodne. Spośród okoliczności wymienionych w badaniu, najliczniejsza grupa uczniów (16%) wskazała na wagary, jako miejsce inicjacji narkotykowej. Rzadziej uczniowie wymieniali szkołę (14%) i dyskotekę (11%). Pozostali uczniowie wskazali na inne, niewymienione w badaniu, okoliczności.

Pozytywnym aspektem w analizowanych badaniach jest fakt, iż większość uczniów (49%) deklarujących używanie narkotyków wskazuje, że sięgają po nie jedynie okazjonalnie.

Wykres 4: Częstotliwość sięgania po narkotyki przez uczniów (dane w procentach wyliczonych wobec uczniów deklarujących kontakt z narkotykami).

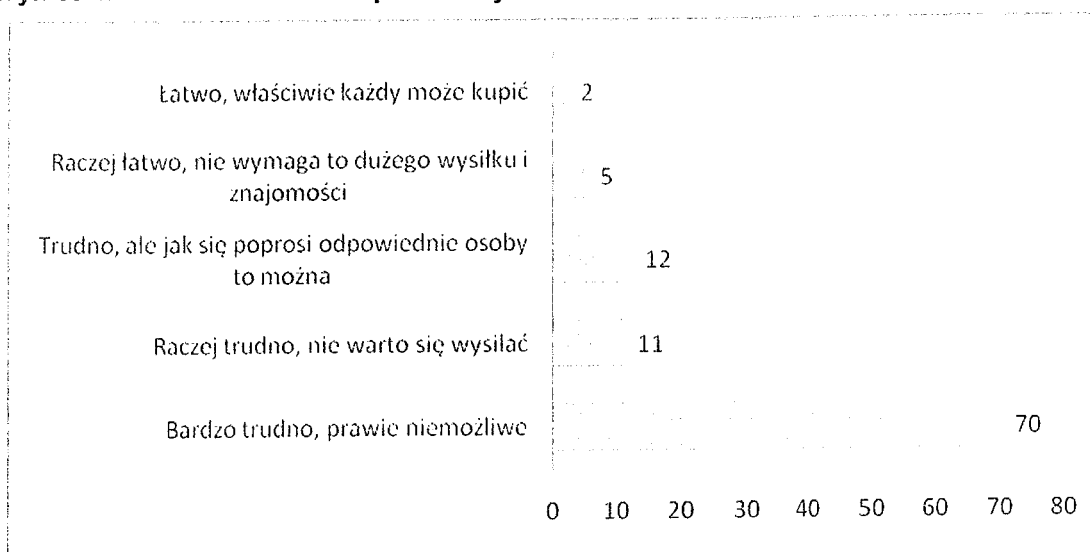
Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

Uczniowie sięgają po narkotyki najczęściej z przyzwyczajenia (31%), dla towarzystwa (29%), w chwilach silnych emocji (17%), oraz z innych, nie wymienionych, powodów (23%).

Badani w większości są przekonani, że rodzice nie wiedzą ich narkotykowych doświadczeniach, taką odpowiedź wskazało 67% biorących uczniów. Rodzice 8% mając świadomość problemu surowo interweniują, 5% rodziców uczniów zażywających narkotyki, rozmawia o tym z dzieckiem. Zdaniem 13% uczniów, rodzice nie interweniują, choć domyślają się istnienia problemu. W ocenie kolejnych 8% uczniów zażywających narkotyki, rodziców to nie interesuje.

Spośród wszystkich badanych uczniów – 11% wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani – nie jest to już tak łatwe jak w przypadku papierosów czy nawet alkoholu.

Wykres 4: Trudność zakupu narkotyków w ocenie młodzieży szkolnej (dane w procentach)

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa

Dla 70% badanych uczniów zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. 2% uważa, że narkotyki są łatwo dostępnym towarem. Najłatwiej zdaniem badanych zakupić jest papierosy, a następnie alkohol, zaś narkotyki, które nie są legalnie dostępne, są najtrudniejszym do zdobycia towarem, choć jak się okazuje dla części uczniów nie jest to niemożliwe.

Uczniowie szkół w gminie zdają się mieć świadomość, iż narkotyki nie są dobrym sposobem na rozwiązywanie ich problemów.

- Zdecydowana większość z nich (75%) stwierdza zdecydowanie, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych.
- Duży odsetek uczniów nie posiada wiedzy na ten temat (19%).
- Niemniej jednak 2% młodych ludzi jest skłonna traktować narkotyki jako antidotum na swoje problemy.
- Dodatkowo 5% uzależnia to od sytuacji.

44% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki ich zażywania, 23% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 33% tych konsekwencji nie zna. Podobny procent uczniów (36%) nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 40% badanych uczniów, a 24% potrafi powiedzieć dokładnie jakie grożą za to sankcje.

Uczniowie szkół w gminie stosunkowo rzadko przyznają się do doświadczeń z narkotykami a wśród tych, którzy mieli z nimi kontakt najbardziej popularnym narkotykiem jest marihuana. Niepokojące jest to, że dla dużej grupy uczniów, zdobycie narkotyków jest możliwe przy pewnym nakładzie wysiłków. Pomimo niskiej oceny wysokiej wagi zagrożenia problemem narkomanii w badaniu dorosłych mieszkańców gminy, sami młodzi odsłaniają swoje zainteresowanie eksperymentowaniem z substancjami psychoaktywnymi.

Przeprowadzone badania, pozwoliły uzyskać wiedzę na temat skali zjawiska narkomanii na terenie gminy Bartoszyce oraz określić postawy i poziom wiedzy mieszkańców na temat wymienionych środków psychoaktywnych. W oparciu o nie, określono kierunki działań, mających na celu poprawę obecnej sytuacji i przeciwdziałanie problemom, które potencjalnie mogą wystąpić w przyszłości.

CELE PROGRAMU:

Cel Główny:

Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z używaniem narkotyków na terenie Gminy Bartoszyce

Cele szczegółowe:

1. Popularyzacja wiedzy na temat narkotyków wśród mieszkańców gminy.
2. Regularna działalność profilaktyczna w szkołach.
3. Stała edukacja rodziców, ukierunkowana na wzmacnianie czynników chroniących i osłabianie czynników ryzyka.
4. Promowanie zdrowego stylu życia z dala od środków zmieniających świadomość.

Powyższe cele będą realizowane głównie poprzez podejmowanie działań w ramach profilaktyki pierwszorzędowej. Priorytetem będzie wspieranie programów adresowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, wzmacniających ich kompetencje społeczne, uczących atrakcyjnego spędzania czasu wolnego z dala od używek. Za konieczne uważa się także podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat środków zmieniających świadomość /ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy/ i skutków ich przyjmowania.

ZADANIA PLANOWANE DO REALIZACJI

W Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2016, w celu realizacji poszczególnych zadań, przewiduje się następujące działania:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- upowszechnianie adresów instytucji, ruchów samopomocowych, stowarzyszeń, udzielających pomocy i wsparcia osobom mającym problemy związane z narkotykami,
- nawiązywanie pierwszego kontaktu z osobami zażywającymi środki psychoaktywne i zmieniające świadomość w celu podjęcia jak najszybszej interwencji,

2. Zlecenie osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych bądź zlecanych w formie dofinansowania realizacji zadań własnych Gminy lub przekazywanych na mocy porozumienia między Urzędem Gminy a podmiotami partnerskimi.

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Środki finansowe na realizację programu, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, będą pochodziły z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. W budżecie Gminy Bartoszyce na rok 2014 kwota przeznaczona na przeciwdziałanie narkomanii wynosi 3 000 zł.
3. Wysokość wydatków na realizację zadań określonych w Programie w 2015 r. i 2016 r., przewiduje się na poziomie kwoty określonej w uchwale budżetowej dotyczącej danego roku.
4. Ramowy plan finansowania zadań określonych w Programie określa załącznik nr 1.

MONITOROWANIE I BADANIE EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU:

Wskaźnikami stanowiącymi podstawę dokonania oceny Programu będą:

- liczba dofinansowanych programów profilaktycznych,
- liczba uczestników programów profilaktycznych,
- ilość zrealizowanych lub dofinansowanych szkoleń nt. narkomanii,
- ilość osób, biorących udział w szkoleniach,
- ilość materiałów informacyjno-edukacyjnych rozdyskrebowanych na terenie gminy,
- liczba przeprowadzonych warsztatów, zorganizowanych koncertów profilaktycznych i spektakli edukacyjnych,
- liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z rozpoznaniem problemu narkomanii.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wacław Kowalczyk

**RAMOWY PLAN REALIZACJI ORAZ FINANSOWANIA ZADAŃ GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

Dział 851 rozdział 85153

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Planowane nakłady
I.	<p><i>I. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, adresowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych:</i></p> <p>1. Dofinansowanie programów profilaktycznych (szkolnych i środowiskowych).</p> <p>2. Organizacja konkursów, olimpiad dotyczących zjawiska narkomanii – zakup nagród</p> <p>3. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach profilaktycznych.</p> <p><i>II. Wspomaganie działalności instytucji, jednostek organizacyjnych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.</i></p> <p>1. Organizacja, dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji, podnoszących kompetencje realizatorów działań z zakresu narkomanii.</p> <p>2. Zakup literatury, ulotek, broszur, pomocy naukowych.</p>	Zadania całoroczne	2 400 zł.
		Zadania całoroczne	600 zł.
		RAZEM	3.000 zł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wacław Kowalczyk